

**UCHWAŁA NR XLVII/3/2021
RADY MIASTA PUCKA**

z dnia 20 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta
Puck na lata 2022- 2024.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372; zm.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1834), art. 176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821; zm.: Dz. U. z 2021 r. poz. 159 i 1006).

**Rada Miasta Puck
uchwala co następuje:**

- § 1.** Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Puck na lata 2022 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Puck.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miasta

Piotr Kozakiewicz

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
Rady Miasta Pucka
z dnia 20 grudnia 2021 r.

**PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W PUCKU W
LATACH 2022-2024**

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
1.1 Struktura programu	3
1.2 Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	4
2. Diagnoza sytuacji rodzin.....	5
2.1. Charakterystyka rodzin niewydolnych wychowawczo.....	5
2.2. Sytuacja w gminie miasta Puck	5
3. Rekomendacje do wytyczenia celów i określenia działań	8
3.1.Zasoby Gminy.....	8
4. Cele Programu Wspierania Rodziny.....	11
4.1. Zadania programu	12
5. Odbiorcy programu.....	13
6. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	14
7. Realizatorzy programu.....	14
8.Finansowanie działań zgodnych z programem	15
9.Monitoring realizacji programu	15
10.Podsumowanie	15

Wprowadzenie

Rodzina to najważniejsza i podstawowa komórka społeczna, jest pierwszym naturalnym środowiskiem człowieka. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ na to, jak kształtują się nasze prawidłowe wartości. Styl, atmosfera życia w rodzinie decydują o tym jak dziecko, a później młody człowiek wykorzystuje zasób zdobytych doświadczeń. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Program Wspierania Rodziny w Pucku na lata 2022-2024 jest strategicznym dokumentem Miasta Puck opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawa rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale oraz za jej zgodą. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji. Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 jest rozwijanie funkcjonującego w Gminie Miasta Puck spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Planowane w programie działania, w zależności od celów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich

uczestników działań. Realizacja programu będzie się odbywać za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie Miasta Puck jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku. Podstawowym zadaniem MOPS jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielenie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

1.1 Struktura dokumentu.

Program Wspierania Rodziny ukierunkowany jest na wzmocnienie podstawowej funkcji rodziny.

Dokument zawiera szczegółowo określone cele, zadania, działania, wskazuje adresatów i wymienia realizatorów tych działań, określa przewidywane efekty i wymienia wskaźniki ewaluacji. Z uwagi na fakt, iż program jest dokumentem trzyletnim musi być dokumentem elastycznym, dającym możliwość korygowania niektórych zapisów w przypadku braku możliwości realizacji zadań w niej określonych.

Punktem wyjścia do opracowania Programu była analiza dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej i badawczej na temat rodziny i jej funkcjonowania w Gminie Miasta Puck oraz analiza danych ze sprawozdań i dotychczasowe doświadczenia lokalne.

1.2. Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

2. Diagnoza sytuacji rodzin.

2.1. Charakterystyka rodzin niewydolnych wychowawczo.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. z 2021 r. poz. 159,1006,1981) i służy wspieraniu rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. To pracownicy socjalni najczęściej są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku, przeprowadzają wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

2.2. Sytuacja w gminie miasta Puck.

Miasto Puck według stanu na dzień 19.11.2021 r. zamieszkiwało 10 502 mieszkańców.

W listopadzie 2018r. uruchomiono Klub Integracji Społecznej w puckim Ratuszu przy Starym Rynku 1, który uroczystie otwarto 19 grudnia 2018r. Później został przeniesiony do nowej siedziby przy ul. Pokoju 8 do Puckiego Centrum Wsparcia. Klub Integracji Społecznej działał minimalnie 35 godzin w tygodniu, od poniedziałku do piątku. Projekt „Rewitalizacja Centrum Pucka” był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Port do miesiąca marca 2022r.

Projekt skierowany był do grupy 30 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie. Projekt zakładał również utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz klubu rodziców (dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin). Z nieodpłatnego i dobrowolnego pobytu w placówce korzystają dzieci i młodzież w wieku 6 -18 lat w szczególności z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz mających problemy alkoholowe. Przyjęcie następuje na pisemny wniosek rodziców lub opiekunów prawnych dziecka. Siedziba jednostki znajduje się w Puckim Centrum Wsparcia, które utworzono w ramach przedsięwzięcia realizowanego równocześnie w ramach Poddziałania 8.1.1. Placówka prowadzić będzie działalność przez cały rok kalendarzowy, we wszystkie dni

robocze w godzinach popołudniowych – wg potrzeb, a także w wybrane weekendy np. podczas organizacji wycieczek, imprez integracyjnych oraz okolicznościowych. Celem działania placówki jest m.in. wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie opieki i wychowania w czasie wolnym od zajęć szkolnych, promowanie zdrowego stylu życia, wspieranie w osiąganiu sukcesów szkolnych itd.

W ramach placówki realizowane są następujące działania: korepetycje, wycieczki, zajęcia dodatkowe o różnorodnej tematyce, rozwijające zainteresowania oraz zagospodarowujące wolny czas.

W ramach zadania – klub rodziców, prowadzone będą warsztaty umiejętności rodzicielskich, o charakterze cyklicznym. Celem warsztatów będzie wspieranie rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz warsztaty pn. „Klub rodziców” powierzone zostaną Stowarzyszeniu Port.

W poniższej tabeli nr 1 przedstawiono liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Tabela 1.

	2019	2020	2021
Liczba osób w rodzinach	370	403	302
Liczba rodzin	205	220	179

Źródło: opracowanie własne

Wnikając szczegółowo w stan rodziny – jej skład i formę, można stwierdzić, że pomoc udzielana jest przede wszystkim rodzicom samotnie wychowującym dzieci, a w mniejszej liczbie małżeństwom wielodzietnym i owa sytuacja minimalnie zmieniła się na przestrzeni ostatnich lat, co przedstawia tabela 2.

Tabela 2.

	2019		2020		2021	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Wielodzietność	78	16	65	13	61	11

Źródło: opracowanie własne

Głównym powodem przyznania pomocy w 2021 r. było ubóstwo. Problem ubóstwa jest od lat głównym problemem mieszkańców Pucka i mimo, że biorąc pod uwagę wszystkie powody przyznania pomocy na przestrzeni ostatnich 3 lat nie notujemy szczególnie niepokojącego wzrostu liczby korzystających, to niepokoi wzrost korzystania długotrwałego z pomocy społecznej. Mimo, że w roku 2021 sytuacja ta nie nasiliła się, to trudno powiedzieć, że zmienia się na lepsze.

Sytuację opisują tabele od 3 do 6 . Mimo, że co roku nie wzrasta liczba klientów korzystających z pomocy w powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, to jednak obserwuje się zjawisko wzrostu zapotrzebowania na porady specjalistyczne oraz konkretną pomocą rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów.

Tabela 3.

	ubóstwo		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	256	223	183
w tym, korzystające długotrwałe	163	155	136

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4.

	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin , którym przyznano świadczenie	21	35	28
w tym, korzystanie długotrwałe	21	29	17

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5.

	Rodziny niepełne		
	2019	2020	2021
Liczb rodzin, którym przyznano świadczenie	15	18	12
w tym, korzystanie długotrwałe	15	14	8

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6.

	Niepełnosprawność		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	15	18	12
w tym, korzystanie długotrwale	15	14	8

Źródło: opracowanie własne

Niepokojąca jest liczba bezrobotnych mieszkańców miasta – na miesiąc wrzesień 2021 r. wynosiła ogółem 246 osób, w tym 55,6% kobiet, 44,4% mężczyzn. Mimo podejmowanych działań zmierzających do zmniejszenia skali zjawisk zarówno przez Powiatowy Urząd Pracy jak i MOPS w ramach programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego sytuacja nadal jest trudna. Wśród osób bezrobotnych są też członkowie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Dlatego też rodziny objęte są szczególnym nadzorem ze strony pracowników socjalnych z uwagi na wielość i złożoność występujących w nich trudności.

3. Rekomendacje do wytyczenia celów i określenia działań.

3.1. Zasoby gminy.

Program Wsparcia Rodziny w Pucku na lata 2022-2024 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela 7. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Pucku

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1.	MOPS Puck 84-100 Puck, 84-100 Puck, ul. 1 Maja 13	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów
2.	MOPS Puck, 84-100 Puck, ul. 1 Maja 13	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa

3.	Klub Integracji Społecznej 84-100 Puck, ul. Pokoju 8	Organizowanie działań zmierzających do przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, wsparcia rodzin
4.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 84-100 Puck, ul. 1 Maja 13 Punkt Konsultacyjny 84-100 Puck, ul. Stary Rynek 2 Puckie Centrum Wsparcia 84-100 Puck, ul. Pokoju 8	Wsparcie psychologiczne dorosłych, prawne, przeciwdziałanie problemów dotyczącym nadużywania alkoholu, narkotyków
5.	Miejski Zespół Interdyscyplinarny 84-100 Puck, ul.1 Maja 13	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy. Powoływanie grup roboczych, które podejmują pracę z rodziną i opracowują plan zmierzający do poprawy sytuacji rodziny. Współpraca z policją, pedagogami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, kuratorem sądowym
6.	Placówki służby zdrowia „Sanitas” 84-100 Puck, ul. WP 27	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7.	Placówki służby zdrowia Puckie Centrum Medyczne 84-100 Puck, ul. WP 16	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
8.	Placówki służby zdrowia – Szpital 84-100 Puck, ul. 1 Maja 11	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
9.	Placówki oświatowo-wychowawcze – Szkoła Podstawowa, 84-100 Puck, ul. Przebendowskiego 27	Działalność edukacyjno- wychowawcza, organizowanie wypoczynku, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci
10.	Placówki oświatowo-wychowawcze – Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy, 84-100 Puck, ul. Zamkowa 5	Działalność edukacyjno- wychowawcza, rewalidacyjna, terapeutyczna, organizowanie wypoczynku, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci
11.	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, 84-100 Puck, ul. Lipowa 3	Organizowanie zajęć pozaszkolnych ,organizowanie wypoczynku

12.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 84-100 Puck, ul. Kolejowa 7c	Podstawowym celem działalności PCPR jest udzielenie pomocy o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom chorym i niepełnosprawnym.
13.	Punkt Interwencji Kryzysowej 84-100 Puck, ul. Kolejowa 7c	Przyjmuje osoby, które w swoim życiu doświadczyły kryzysu (m.in. nagła choroba, strata bliskiej osoby, rozpad małżeństwa, konflikty rodzinne, doznawanie przemocy...) i chcą skorzystać z profesjonalnej pomocy specjalistycznej.
14.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 84-100 Puck, ul. Kolejowa 7	Udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.
15.	Powiatowy Urząd Pracy ul. Orzeszkowej 7	Realizacja projektów z funduszy Unii Europejskiej mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu
16.	Komenda Powiatowa Policji w Pucku ul. Dworcowa 5	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności
17.	Sąd Rejonowy w Wejherowie ul. Wniebowstąpienia 4	Natychmiastowe reagowanie na problemy pojawiające się w rodzinie
18.	„Caritas”	Działalność charytatywna
19.	Centrum Integracji Społecznej 84-100 Puck, ul. Orzeszkowej 11	Organizowanie działań zmierzających do przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego
20.	Placówka Wsparcia Dziennego 84-100 Puck, ul. Pokoju 8	wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie opieki i wychowania w czasie wolnym od zajęć szkolnych

Źródło: opracowanie własne

W Pucku funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dziecku i rodzinie. Są to zarówno różne formy poradnictwa, jak i konkretne usługi, które służą zwalczaniu bezradności opiekuńczo- wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami, wspierające dzieci niepełnosprawne, itp.

4. Cele Programu Wspierania Rodziny.

Program Wspierania Rodziny w Pucku na lata 2019-2021 jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych, tj.:

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Pucku na lata 2021-2026.

Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych oraz umacnianiu instytucji rodziny w Pucku.

Cele szczegółowe

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
- 2) Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- 3) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 4) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- 5) Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo – wychowawczej,
- 6) Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych,
- 7) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

4.1. Zadania programu.

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Pucku został przedstawiony w formie poniższej Tabeli 8.

Tabela 8. Harmonogram Programu

Lp.	Zadania działania	Realizatorzy	Wskaźniki
I	Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, wsparcie finansowe -udział w kampaniach, konferencjach, seminariach promujących wartość rodziny 2022-2024 -udział w Projektach współfinansowanych ze środków pozabudżetowych w tym rządowych i ze środków UE mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia -udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży uczestniczące w realizacji Programu. -udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, -udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach, -udzielanie pomocy w formie zasiłków, -udzielanie pomocy dzieciom w formie stypendiów, wyprawek szkolnych, itp. -organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie kolonii, zimowisk, wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, itp.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu Klub Integracji Społecznej MOPS Puck MOPS Puck MKRPA	-ilość konferencji, seminariów, - ilość zatrudnionych specjalistów -ilość porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym, -ilość plakatów, ulotek, -ilość programów -ilość konsultacji i porad specjalistycznych (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne, zawodowe) -ilość dzieci dożywianych w szkołach, -ilość rodzin, którym przyznano pomoc finansową, -ilość rodzin, które otrzymały stypendia i wyprawki szkolne -ilość kolonii, wyjazdów, itp.

II	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: wsparcie asystenta rodziny, pomoc rodziny wspierającej, praca socjalna z rodziną (kontrakt socjalny), pomoc placówek wsparcia dziennego 2022-2024, -usługi opiekuńcze i specjalistyczne, -wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywnych społecznej na rzecz rodziny,	MOPS Puck KIS	-ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, -ilość rodzin wspierających, - ilość dzieci w placówce wsparcia dziennego, -liczba rodzin objętych usługami opiekuńczymi, -liczba wolontariuszy
	Doskonalenie współpracy pomiędzy Instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny, 1) współpraca szkół, policji, służby zdrowia, MOPS, sądów, kuratorów, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innymi instytucjami, 2)stałą współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3)doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów, rodzin wspierających oraz innych specjalistów).	wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu. MOPS, PCPR, KPP, SP, Sąd Rejonowy, MZI, MKRPA,	-liczba szkoleń, spotkań, konferencji, itp. - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”

Źródło: opracowanie własne

5. Odbiorcy Programu.

Odbiorcami Programu są:

- 1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

6. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Przewidywanymi efektami realizacji Programu są:

- polepszenie sytuacji rodziny i dziecka,
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zwiększenie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu ról rodzicielskich
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców
- zwiększenie dostępu do informacji dla rodzin przeżywających trudności
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka

7. Realizatorzy Programu.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Miasta w Pucku,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Klubem Integracji Społecznej,
- Policją,
- Placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku,
- Placówką Wsparcia Dziennego,
- Puckim Centrum Wsparcia,
- Punktem konsultacyjnym,
- Organizacjami pozarządowymi.

8. Finansowanie działań zgodnych z programem.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania rodziny są:

1) środki własne gminy:

a) zaplanowane na dany rok budżetowy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pucku na realizację Programu Wspierania Rodziny,

b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na realizację Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

2) dotacje z budżetu państwa,

3) środki pozabudżetowe.

9. Monitoring realizacji programu

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku w celu oceniania czy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewolucji będzie skuteczność podejmowania działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Program stanowi dokument określający cele i zadania, tak więc wymaga oceny i weryfikacji efektywności realizacji poszczególnych zadań. Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizie informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu lub w razie potrzeby podjęcie działań korygujących. Obszarem monitorowania Programu będą wyznaczone zadania zgodnie z wyznaczonymi celami szczegółowymi. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku będzie, co roku przedkładał Radzie Miasta Puck sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny.

10. Podsumowanie

Program wspierania rodziny zawiera najważniejsze cele i kierunki działań podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku. Zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin.

Zasadniczą ideą jest przekonanie, że to rodzina gwarantuje właściwy rozwój człowieka. Dlatego też szczególnie ważne staje się wspieranie rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Natomiast w sytuacjach szczególnie trudnych należy zapewnić dziecku najbardziej przyjazne dla jego rozwoju środowisko rodziny zastępczej. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promocja rodzinnego stylu. W realizację programu należy włączyć wszystkie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi

działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem programu ma być polepszenie sytuacji rodziny i dziecka, zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zwiększenie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu ról rodzicielskich, zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców, zwiększenie dostępu do informacji dla rodzin przeżywających trudności, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Skuteczna realizacja niniejszego programu będzie uzależniona od zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych we wspólne działania, koordynacji działań i współpracy zainteresowanych podmiotów oraz dostępności środków finansowych niezbędnych do realizacji zapisów programu.

Niniejszy program jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Na podstawie art. 179 ust. 2, Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań opisanych wyżej, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowano 3 letni gminny program wspierania rodziny na lata 2022 – 2024 r. Diagnoza została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej, do której wykorzystano materiały własne i sprawozdania. Program ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka